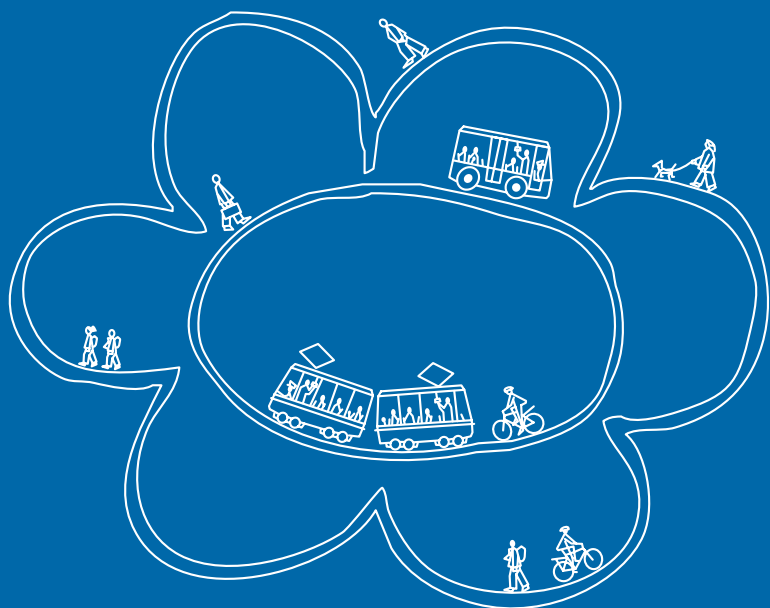

Nationell utvärdering av Europeiska Trafikantveckan 2005

Kampanjtema: Smarta pendlare

RAPPORT 5554 • MARS 2006

Nationell utvärdering av Europeiska Trafikantveckan 2005

Kampanjtema: Smarta pendlare

Beställningar

Ordertel: 08-505 933 40

Orderfax: 08-505 933 99

E-post: natur@cm.se

Postadress: CM-Gruppen, Box 110 93, 161 11 Bromma

Internet: www.naturvardsverket.se/bokhandeln

Naturvårdsverket

Tel 08-698 10 00, fax 08-20 29 25

E-post: natur@naturvardsverket.se

Postadress: Naturvårdsverket, SE-106 48 Stockholm

Internet: www.naturvardsverket.se

ISBN 91-620- 5554-2. pdf

ISSN 0282-7298

© Naturvårdsverket 2006

Digital publikation

Omslagsbild: Reklambyrån Pepparkakshuset

Förord

Kampanjen ”In town, without my car” startade i Frankrike 1998. Syftet med kampanjen var att stimulera utvecklingen mot minskat bilberoende i tätorterna.

År 2000 beslutade EU-kommissionen att ge finansiellt och politiskt stöd till en gemensam satsning i EU-länderna. En deklARATION togs fram och Sverige var ett av de länder som skrev under denna och förband sig att delta i och främja kampanjen i sitt land.

Kampanjen ”In town, without my car” utvidgades år 2002 till ”European Mobility Week”. ”In town, without my car” är numera veckans manifestationsdag och höjdpunkten på kampanjveckan.

Naturvårdsverket fick i uppdrag av regeringen att, i samarbete med Vägverket och andra berörda myndigheter, samordna och utvärdera kampanjen ”In town without my car” i Sverige för år 2001 och har fått detta uppdrag varje år sedan dess. År 2003 utvidgades regeringsuppdraget till att omfatta samordning och utvärdering av hela ”European Mobility Week”, i Sverige.

Denna rapport är Naturvårdsverkets redovisning av 2005 års regeringsuppdrag.

Birgitta Malmberg, Naturvårdsverket, har varit nationell samordnare och utvärderare av ”I stan utan min bil” på Naturvårdsverket, samt är författare av denna rapport.

Stockholm i mars 2006

Naturvårdsverket

Innehåll

FÖRORD	3
1 SAMMANFATTNING	9
2 SUMMARY	11
Background information, purpose and evaluation	11
3 INLEDNING	13
3.1 3.1 Förutsättningar för uppdraget	13
3.1.1 Nationellt	13
3.1.2 Regionalt	13
3.1.3 Lokalt	13
4 BAKGRUND	14
4.1 Historik 2000-2004	14
Start	14
2000 – Kommissionen stödjer en europeisk satsning	14
2001 – Första året som Sverige har en nationell samordnare	14
2002 – Utvidgning till Europeiska Mobilitetsveckan	14
Kampanjen 2004 – Naturvårdsverket blir samordnare för hela kampanjveckan	15
5 ORGANISATION OCH ARBETSFÖRDELNING FÖR 2005 ÅRS SAMORDNING AV KAMPANJEN	16
5.1 Organisation	16
5.2 Arbetsfördelning	16
5.3 Naturvårdsverkets bidrag i arbetet med Europeiska Trafikantveckan	16
6 SYFTE OCH MÅL MED DEN EUROPEISKA TRAFIKANTVECKAN	18
7 MARKNADSFÖRING	19
8 NATIONELL UTVÄRDERING	20
8.1 Sammanfattning av lokala utvärderingar 2005	20
8.1.1 Deltagande städer/orter 2005	20
8.1.2 Permanenta åtgärder genererade av kampanjen	21
8.1.3 Exempel på aktiviteter under kampanjveckan	21
8.1.4 Kollektivtrafiken	22
8.1.5 Eldsjälar	22
8.1.6 Allmänhetens reaktion	23
8.1.7 Näringsidkarnas reaktion	23
8.1.8 Dispenser	23
8.1.8 Nationell samordning	23
8.1.9 Samarbete med andra myndigheter	23
8.2 Slutsatser	24

8.2.1	Varför lyckades vissa städer så bra 2005?	24
8.2.2	Erfarenheter - Inför framtiden	24
9	LOKAL UTVÄRDERING	26
9.1	Kommuner som genomförde aktiviteter	26
9.1.1	Boden	26
9.1.2	Borås	26
9.1.3	Borlänge	27
9.1.4	Botkyrka	28
9.1.5	Eksjö	28
9.1.6	Eskilstuna	29
9.1.7	Falköping	34
9.1.8	Falun	34
9.1.9	Forshaga	34
9.1.10	Grums	35
9.1.11	Göteborg	35
9.1.12	Helsingborg	37
9.1.13	Huddinge	40
9.1.14	Jönköping	40
9.1.15	Karlskrona	41
9.1.16	Karlstad	41
9.1.17	Kristianstad	42
9.1.18	Kumla	43
9.1.19	Kungsbacka	44
9.1.20	Laholm	44
9.1.21	Lilla Edet	44
9.1.22	Linköping	44
9.1.23	Lund	45
9.1.24	Malmö	45
9.1.25	Mora	46
9.1.26	Möln dal	46
9.1.27	Munkfors	46
9.1.28	Piteå	47
9.1.29	Sandviken	47
9.1.30	Stockholm	48
9.1.31	Strömstad	50
9.1.32	Sundbyberg	50
9.1.33	Tibro	51
9.1.34	Tjörn	51
9.1.35	Trelleborg	51
9.1.36	Trollhättan	52
9.1.37	Töreboda	52
9.1.38	Uddevalla	52
9.1.39	Ulricehamn	52
9.1.40	Uppsala	52

9.1.41 Varberg	53
9.1.42 Västerås	53
9.1.43 Växjö	54
9.1.44 Vårgårda	54
9.1.45 Åtvidaberg	54
9.1.46 Örebro	54
9.1.47 Östersund	55

1 Sammanfattning

Den 4 februari 2000 undertecknade Sverige en deklaration där man förband sig att stödja, uppmuntra och underlätta för lokala organisationer och myndigheter att genomföra den EU-stödda kampanjen ”In town without my car”. Deklarationen gäller fortfarande.

Syftet med kampanjen är att stimulera utvecklingen mot minskat bilberoende.

Kampanjen utvidgades 2002 till en hel vecka, *European Mobility Week*, som har ett nytt huvudtema varje år. Manifestationsdagen I stan utan min bil är numera höjdpunkten på denna vecka.

Sedan 2001 har Naturvårdsverket haft regeringens uppdrag att samordna och utvärdera *In town without my car* -kampanjen i Sverige och sedan 2004, *European Mobility Week*.

Kommunerna deltar på frivillig basis. Ett manifest finns som de deltagande städerna/orterna kan skriva på. För att bli registrerad som ”participating city” måste den deltagande staden/orten införa minst en permanent åtgärd i samband med kampanjen och stänga av ett område från biltrafik, under manifestationsdagen, I stan utan min bil, samt uppfylla de övriga riktlinjerna i manifestet.

De som deltar i kampanjen men inte uppfyller alla riktlinjer eller som inte skriver på manifestet, registreras som ”supporting city”, stödjande stad.

Långsiktigheten och det strategiska tänkandet är mycket viktigt för att syftet med kampanjen skall kunna uppnås. Detta har därför betonats mycket tydligt, varje år som kampanjen har genomförts. Det har skett både i uttalanden från kommissionen och i informationsmaterial och riktlinjer för kampanjen på europeisk och nationell nivå. De politiker och tjänstemän som har uppmärksammat detta, anser att kampanjen ger bra draghjälp åt det nödvändiga arbetet med att främja användandet av alternativa transportmedel och att det ger större tyngd åt frågor som rör ett hållbart transportsystem.

European Mobility Week (EMW) har fått stor uppslutning och har blivit mycket uppskattad hos tätortsinvånarna i ett stort antal europeiska länder och även utanför Europa. Kampanjen sprids mer och mer till länder utanför Europa, för varje år som den genomförs, även om totala antalet orter har nått en plåtå (se tabell nedan).

I Sverige deltog 47 städer/orter 2005, 22 av dem genomförde enbart manifestationsdagen *In town without my car* (ITWMC).

Antalet deltagande orter, 2000 – 2005.

	Sverige				Internationellt			
	Deltagande orter		Stödjande orter		Deltagande orter		Stödjande orter	
	EMW	ITWMC	EMW	ITWMC	EMW	ITWMC	EMW	ITWMC
2000		10		30		760		509
2001		28		32		985		633
2002	3	16	5	34	315	1446	107	326
2003	5	16	7	50	715	1031	426	49
2004	13	33	48	28	378	1155	472	240
2005	12	10	23	24	343	1070	497	333

De flesta av de städer/orter som har fallit bort, i Sverige och utomlands, har varit städer med små resurser. De har provat på mindre insatser för att se hur mycket man kan åstadkomma med små medel, men har tvingats inse att det inte räcker för att göra kampanjen till ett bra verktyg för främjande av alternativ till bilen.

Bred uppslutning av olika samarbetspartner och politiskt stöd, på lokal nivå, har varit av stor betydelse för framgång i de städer/orter som har deltagit i kampanjen, i Sverige och i andra länder.

Antalet samarbetspartner har ökat år från år, i de städer som har deltagit fler än en gång. Många skolor var engagerade i kampanjen 2004, i Sverige och utomlands, då kampanjen var fokuserad på barnen. Detta har stimulerat till fortsatt samarbete mellan skolor och kommunen och deltagandet hade ökat ytterligare något 2005.

Lokaltrafiken har engagerat sig mer och mer för varje år, i de flesta deltagande kommunerna. I årets kampanj fick den extra mycket uppmärksamhet som ledde till ökat engagemang genom att huvudtemat var ”Clever commuting”. I Sverige valde vi inte direktöversättningen av temat utan den mer personliga benämningen ”Smarta pendlare”.

Allmänhetens reaktion, i de deltagande städerna/orterna i Sverige och i övriga länder, har övervägande varit mycket positiv.

De flesta näringsidkare har varit positivt inställda till kampanjen, när de väl fått erfara att kampanjdagarna inte påverkade deras verksamhet negativt utan, i flera fall, positivt.

De vanligaste permanenta åtgärder (bestående åtgärder) som genomfördes i samband med kampanjen var i år, liksom tidigare år, åtgärder för förbättrad trafik-säkerhet för barn och vuxna, billigare kollektivtrafikbiljetter, nya lokaltrafiklinjer, förbättrade eller nya cykelbanor samt nya gågator samt projekt som ”Gå och cykla till skolan” och ”Gå och cykla till arbetet”.

Liksom tidigare år, har kampanjen kunnat genomföras i Sveriges kommuner främst tack vare ett antal mycket engagerade och hårt arbetande eldsjälare i kommunerna. Deras insats är i högsta grad berömvärd.

2 Summary

Background information, purpose and evaluation

On the 4th of February 2000 Sweden declared, by signing a European pledge, to promote and facilitate the organisation by local authorities of the annual European campaign *In town without my car*, each 22 September at least, on the basis of the *In town without my car* European Charter. The pledge is still valid.

2002, the campaign was enlarged to a whole week, the *European Mobility Week* and *In town without my car* became the highlight of the Mobility Week. The European Mobility Week has a new main theme every year.

The purpose of the campaign is to stimulate the development towards reduced car use.

Since 2001 the Swedish Environmental protection Agency has been appointed by the Swedish government to be the national coordinator and evaluator of the *In town, without my car* campaign and since 2004 of the whole *European Mobility week* campaign.

The municipalities take part on voluntarily basis. The cities/towns which sign the charter have to fulfil the guidelines in the European charter and are registered as participating cities. All municipalities that take part without signing the charter are registered as supporting cities.

The long term and strategic thinking, in planning and performing the campaign, is very important to be able to reach the long term target, an environmentally sustainable transport system. For that reason the long term and strategic thinking has been clearly emphasised every year since the start of the campaign, both by the Commission and in the guidelines and other campaign information. Those politicians who observed this message, look upon the campaign as a pace-maker for the important work against a sustainable transport system and an excellent opportunity to enlighten the sustainable transport issues and to give them more weight.

In Sweden 47 cities/town took part 2005, 23 only in "I town with out my car" (ITWMC)

The European Mobility Week has become more and more popular in many European countries and has spread to more and more countries outside Europe, although the total amount participating cities/towns has reached a plateau (Se table below)

Number of cities/towns engaged in the campaign, 2000 – 2005.

	Sweden				All countries involved			
	Participating cities		Supporting cities		Participating cities		Supporting cities	
	EMW	ITWMC	EMW	ITWMC	EMW	ITWMC	EMW	ITWMC
2000		10		30		760		509
2001		28		32		985		633
2002	3	16	5	34	315	1446	107	326
2003	5	16	7	50	715	1031	426	49
2004	13	33	48	28	378	1155	472	240
2005	12	10	23	24	343	1070	497	333

The cities that decided not to repeat the campaign were, to a high extent, small cities with small monetary and personnel resources. They experienced that their resources were not enough to give it power to promote the use of alternatives to cars.

Experiences from the participating cities, in and outside Sweden, this year and the years before, also tell us that it is very important with a broad based supported campaign, especially on the local level. The number of cooperating partners has increase year by year, in the participating cites.

Many schools were engaged 2004, when the theme was “Safe streets for children” and the engagement had grown a bit 2005.

The public transport companies were, to a great extent , engaged 2005, when the campaign focused on commuters with the theme “Clever commuting” or “clever commuters” as we chose to name the theme in Sweden.

The inhabitants, in the participating and supporting cities in Sweden and other participating cities have been very positive to the campaign this year and the previous years.

The shopkeepers, in most of the participating cities, both in Sweden and the participating countries, have been positive to the campaign, specially when they had experienced that the campaign didn’t have a negative on the sell result and that it, in several cases even affected the sell result positively.

The most common permanent measures introduced during the campaign were cheaper bus tickets, new bus lines or other public transport improvements, safer streets for children and grown ups, better or new cycle paths and new pedestrian streets, “walk and bike to school” and “walk and bike to work” projects.

Besides that, the campaign has generated or supported several cooperation projects involving local authorities, companies, organisations and schools, for example the projects “Walk and bike to school” and “Walk and bike to work”

Thanks to the very engaged and hard working people that took part in the planning and the performance of the campaign in the Swedish municipalities, the campaign became a success in many of the participating cities/towns in Sweden. Their contribution to the campaign is commendable.

3 Inledning

3.1 3.1 Förutsättningar för uppdraget

3.1.1 Nationellt

Naturvårdsverket fick enligt regleringsbrev daterat 2004-12-22 i uppdrag att samordna och utvärdera kampanjen European Mobility Week i Sverige 2005, i samarbete med Vägverket.

Ansvar för deltagande och genomförande av aktiviteter ligger på kommunerna. Naturvårdsverkets roll är att sprida information och samordna på nationell nivå.

3.1.2 Regionalt

Vägverket har deltagit i arbetet med kampanjen i Sverige på nationell och regional nivå, både genom ekonomiskt stöd och med rådgivning till kommunerna.

3.1.3 Lokalt

Kampanjen genomfördes på helt frivillig basis. Kommunerna finansierade själva större delen av sina lokala aktiviteter och åtgärder. Det är av stor vikt att en bedömning av deras insatser sker med beaktande av detta.

Liksom tidigare år, har kampanjen varit beroende av stora insatser av ett fåtal eldsjälar på lokal nivå.

Det är även av stor vikt att betona att Sverige har många mindre tätorter där möjligheten att stänga av en del av stadskärnan är liten och där trafikmiljöproblemen för det mesta är mindre än i större tätorter.

4 Bakgrund

I slutet av december 2000, utsågs Naturvårdsverket, av regeringen, att vara nationell samordnare av den Europeiska kampanjen ”In town without my car” 22/9 2001. Naturvårdsverket har sedan dess fungerat som informationsspridare och bidragit med vägledning och kampanjmaterial till Sveriges kommuner. År 2002 utvidgades den Europeiska kampanjen till en hel vecka, Europeiska Mobilitetsveckan.

Arbetet har i huvudsak utgjorts av nätverksarbete och skett via den nationella Webbsidan, E-post och telefon.

4.1 Historik 2000-2004

Start

”In town, without my car!” anordnades, för första gången i Europa, i Frankrike 22 september 1998. Kampanjen fick stor uppskattning av invånarna i de städer som deltog. 1999 deltog 66 franska tätorter (dubbelt så många som 1998) och 92 italienska, i ”In town, without my car!”. Deltagande tätorter stängde av delar av sina stadskärnor från biltrafik och erbjöd invånarna förbättrade möjligheter att använda alternativa transportmedel.

2000 – Kommissionen stödjer en europeisk satsning

EU:s miljödirektorat beslöt att genom LIFE-programmet försöka skapa en gemensam europeisk kampanjdag varje år.

Detta ledde till att EU-kommissionen och representanter från 9 europeiska länder beslöt att utvidga det franska initiativet till en gemensam europeisk bilfri dag 22 september. En gemensam deklaration togs fram för Europas länder och ett manifest med generella riktlinjer för deltagande städer. Ett antal europeiska länder, bl.a. Sverige, skrev under denna deklaration på en förberedande konferens den 4/2 2000.

De städer som skrev under manifestet förband sig att främja och stödja kampanjen i sitt land.

2001 – Första året som Sverige har en nationell samordnare

I december 2000 fick Naturvårdsverket i uppdrag av regeringen att samordna och utvärdera ”In town without my car”.

2002 – Utvidgning till Europeiska Mobilitetsveckan

Den europeiska partnergruppen bestämde sig för att utvidga kampanjen till en vecka ”European Mobility Week” och fick ekonomiskt stöd för detta genom LIFE-fonden. Detta bidrog till att antalet deltagande städer som deltog i manifestationsdagen ”In town without my car”. De flesta av dem som tillkom genomförde endast

en aktivitet nämligen att dela ut belöningspåsar från Klimatkampanjen till fotgängare, cyklister och kollektivtrafikresenärer.

Kampanjen 2004 – Naturvårdsverket blir samordnare för hela kampanjveckan

I december 2003 fick Naturvårdsverket i uppdrag av regeringen att samordna hela ”European Mobility Week” i Sverige.

5 Organisation och arbetsfördelning för 2005 års samordning av kampanjen

5.1 Organisation

Huvudansvaret för projektet ligger enligt uppdraget på Naturvårdsverket.

Samarbete har i huvudsak skett med Vägverket.

5.2 Arbetsfördelning

Naturvårdsverket och Vägverket tog gemensamt fram nationella affischer och vägledande kampanjmaterial för kampanjen och Vägverket bidrog till finansieringen.

Vägverket och Naturvårdsverket har samrått när det gäller vägledande information till kommunerna och gått ut med en gemensam inbjudan att delta i kampanjen, till kommunerna.

Vägverkets regioner har även stött kommunerna med kunskap och idéer. De flesta berörda myndigheter har informerat om dagen på sina respektive hemsidor.

Kjell Avergren, Vägverket har varit Vägverkets samordnare för kampanjen. Birgitta Malmberg, Naturvårdsverket, har varit nationell samordnare för kampanjen i Sverige.

5.3 Naturvårdsverkets bidrag i arbetet med Europeiska Trafikantveckan

Naturvårdsverket har

- via sin hemsida <http://www.naturvardsverket.se/trafikantveckan> och genom sitt kontaktnätverk informerat om pågående arbete och länkat till information som har funnits på annan plats.
- vidarebefordrat viktig information från den europeiska projektledningen och de möten som har skett mellan de europeiska samordnarna.
- övervakat, granskat och godkänt de uppgifter deltagande kommuner har angivit när de registrerade sig på den gemensamma europeiska hemsidan www.22september.org.
- i samarbete med Vägverket tagit fram och lagt ut digitalt vägledande informations- och kampanjmaterial på <http://www.naturvardsverket.se/trafikantveckan>.
- i samarbete med Vägverket anlitat en reklambyrå som tog fram en kommunikativ verktygslåda.
- anlitat en bildkonstnär som har tagit fram ett antal vykort för kampanjens räkning.
- tagit fram, i samarbete med Vägverket, diverse trycksaker, som kommunerna kunde beställa kostnadsfritt, samt ett begränsat antal T-shirts och

paraplyer som kommunerna kunde beställa utan kostnad för att användas av funktionärer, eller som delades ut som gåvor eller priser i samband med kampanjen.

- genomfört ett utvärderingsseminarium i februari 2005 för kampanjen 2004 för och 8/12 2005 för kampanjen 2005 för utbyte av erfarenheter mellan kommunerna och vägledning inför kampanjen 2005 respektive 2006.
- i samarbete med Vägverket anlitat en journalist, som fick i uppdrag att hjälpa kommunerna i deras kontakter med media.

Aktivitet	Start	Klart
Informeraende brev till kommuner, berörda myndigheter och organisationer		april 2005
Kommunikationsstrategi		januari 2005
Kommunikativ verktygslåda		maj 2005
Digitala broschyrer, vykort (av annan typ än de i verktygslådan ovan) manifest mm		februari 2005
Löpande information till webbplatsen	januari 2005	september 2005
Tryckta nationella affischer	maj 2005	september 2005
Kampanjtröjor	maj 2005	augusti 2005
Vykort		augusti 2005
Hjälp till kommunerna i deras mediakontakter	maj 2005	augusti 2005
Utvärderingsseminarium för kampanjen 2004		februari 2005
Utvärderingsseminarium för kampanjen 2005		december 2005
Utvärderingsrapport för 2004 till regeringen		mars 2005
Utvärderingsrapport för 2005 till regeringen		januari 2006

6 Syfte och mål med den Europeiska Trafikantveckan

Biltrafiken i tätorterna har negativa konsekvenser för hälsa och miljö. Man räknar med, enligt uppgifter från Clean Air for Europe (CAFE) , att 310 000 européer kommer att avlida i förtid varje år på grund av luftföroreningar. I medeltal reduceras den förväntade livstiden för européer med nästan nio månader.

Problemen med luftföroreningar, klimateffekter, buller, barriäreffekter, stress och krympande grönområden ökar i många europeiska städer. Det är därför viktigt att nya resmönster utvecklas som leder till att biltrafiken minskar och tar mindre utrymme.

Utifrån dessa förhållanden är kampanjen syfte att:

- stimulera utvecklingen av nya resmönster i enlighet med en hållbar utveckling
- erbjuda möjlighet för invånarna att använda alternativa transportmedel i stället för bilen
- ge stadsborna möjlighet att återupptäcka sin stad, dess invånare och stadens kulturella särart
- informera om luftföroreningar, buller och trängsel som blivit följderna av en alltför stor användning av bilar i städernas stadskärnor

Det är av allra största vikt att tänka långsiktigt och strategiskt vid planerandet och genomförandet av kampanjen. För att uppnå det långsiktiga syftet att minska onödig biltrafik i stadskärnorna så är det mycket viktigt att erbjuda/presentera realistiska alternativ till bilen och att arbeta för att förbättra dessa alternativ. För att få en långsiktigt bestående förändring måste stadens invånare uppleva att detta ligger inom möjlighetens ramar och att de själva kan bidra till detta. Invånarna skall uppleva/se att arrangemanget inte bara är ett jippo, utan att kommunen seriöst verkar för att uppnå en bättre stadsmiljö med färre bilar i tätortskärnorna.

7 Marknadsföring

Marknadsföringen inleddes med ett inbjudande och inspirerande brev till samtliga kommuner, från Naturvårdsverket och Vägverket. Detta brev sändes även till berörda myndigheter och organisationer för kännedom. Till dessa brev bifogades grundläggande informationsmaterial.

För övrigt marknadsfördes kampanjen på nationell nivå i huvudsak via samordnarens kontaktnätverk i kommunerna och den nationella samordnarens hemsida. Ett hjälpmedel som uppskattades i hög grad av kommunerna var den kommunikativa verktygslåda, som togs fram för den nationella kampanjens räkning, av en anlitad reklambyrå.

En journalist anlätades för att sprida information om intressanta aktiviteter och viktiga åtgärder i kommunerna till tidningar, TV och radio. En bildkonstnärinna anlätades, för att sprida kampanjen budskap och ge den ytterligare en dimension.

Annonskampanjer genomfördes endast på lokal nivå, finansierat av kommunerna.

Den svenska pressens intresse var störst på lokal nivå och hade inte ökat på nationell nivå jämfört med 2004.

8 Nationell utvärdering

Detta är en slutrapport av Naturvårdsverkets regeringsuppdrag att samordna och utvärdera den bilfria dagen 2005 i samarbete med Vägverket och andra berörda myndigheter. Naturvårdsverkets bedömning bygger på de uppgifter som vi har fått från kommunerna skriftligt eller muntligt.

Utvärderingen gör inga anspråk på att vara av vetenskaplig karaktär. Vi beslutade, när vi fick uppdraget 2001, att inte styra kampanjen med fasta nationella riktlinjer. Kommunerna har olika förutsättningar och vi gjorde bedömningen att en stor flexibilitet skulle öka intresset för kampanjen. Denna bedömning gjorde vi utifrån de synpunkter som har framförts från kommunerna och andra berörda.

Naturvårdsverket ställde inte krav på att enkätundersökningar skulle genomföras, men erbjöd ett förslag till enkät som kunde användas av dem som så önskade.

Intresset hos kommunerna för att genomföra enkätundersökningar har minskat för varje år som gått. Till en del beror det på att många kommuner inte har haft resurser att genomföra enkätstudier, som kan ge en bra helhetsbild av vad allmänheten tycker om kampanjen. Ett annat skäl är att de enkätundersökningar som genomfördes mer än ett år i rad, av ett antal kommuner, visade så gott som identiskt resultat.

Liksom tidigare år ger inte det utvärderingsunderlag vi har fått från kommunerna en rättvis bild av det arbete som kommunerna har lagt ner. Förutsättningarna är, på många sätt, olika för de deltagande städerna/kommunerna, som t.ex. resurser, politikernas stöd, tätortens storlek, med mera.

Arbetet i kommunerna har i år, liksom tidigare år, i stor utsträckning byggts på ett antal eldsjäalars mycket stora engagemang och arbetsinsatser.

Vi vill också betona att kampanjen är helt frivillig och att Naturvårdsverket därför inte kan ställa några krav på inrapportering

8.1 Sammanfattning av lokala utvärderingar 2005

8.1.1 Deltagande städer/orter 2005

47 svenska städer deltog 2005, av dessa deltog 12 städer fullt ut i hela mobilitetsveckan och uppfyllde manifestets riktlinjer. Av de övriga genomförde de flesta aktiviteter under minst två dagar.

Några svenska städer valde att lägga sin manifestation **I stan utan min bil** helgen innan torsdagen den 22 och de flesta av dessa genomförde hela Trafikantveckan.

Totala antalet svenska städer/orter som deltog i kampanjen 2005 minskade jämfört med 2004, men de flesta som föll bort, genomförde endast någon enstaka aktivitet 2004. Se tabell nedan.

Städer som var engagerade i kampanjen, 2000 – 2005.

Antalet deltagande orter, 2000 – 2005.

	Sverige				Internationellt			
	Deltagande orter		Stödjande orter		Deltagande orter		Stödjande orter	
	EMW	ITWMC	EMW	ITWMC	EMW	ITWMC	EMW	ITWMC
2000		10		30		760		509
2001		28		32		985		633
2002	3	16	5	34	315	1446	107	326
2003	5	16	7	50	715	1031	426	49
2004	13	33	48	28	378	1155	472	240
2005	12	10	23	24	343	1070	497	333

8.1.2 Permanenta åtgärder genererade av kampanjen

Några permanenta åtgärder som genomfördes i samband med kampanjen var:

- nya kollektivtrafiklinjer
- gratis kollektivtrafik för ungdomar upp till 19 år
- nya cykelbanor
- nya gågator
- förbättrad vägledande trafikskyltar
- informationsskyltar
- nya natur- och kulturvandringsleder
- trafiksäkerhetsåtgärder
- gå och cykla till skolan-projekt
- gå och cykla till arbetet-projekt

Förutom detta så har kampanjen genererat eller givit draghjälp åt ett stort antal samarbetsprojekt, som rör förbättrad trafikmiljö och alternativ till bilen, mellan framför allt kommuner, företag, olika organisationer och skolor. Några exempel på detta är ”Cykla och gå till skolan” och ”Cykla och gå till arbetet”. Kampanjen har bidragit till att fler företag har blivit intresserad av att vilja arbeta för att de anställda skall kunna välja alternativ till bilen, eller samåkning, i största möjliga utsträckning. Några företag försöker driva på att få nya kollektivtrafiklinjer till ett antal industriområden. Ett av har redan lyckats.

Kampanjen har även bidragit till att öka antalet samarbetspartner för redan pågående projekt.

8.1.3 Exempel på aktiviteter under kampanjveckan

- Cykeltävlingar
- Cykelreparationer och annan cykelservice
- Cykeldag
- Bussens dag
- Skolans dag

- Vägledning till föräldrar – tips på hur man tar sig till skolan med barnen utan bil
- Gång- och cykeldag
- Vandringsdag
- Miljödag
- Trafikmiljödag
- Lådbilsrally
- Trehjulingsrally
- Provvakning av höghjulingar
- Fotbollsgolf
- Tjejgång
- Gåvor till dem som åkte kollektivt, cyklade eller promenerade till jobbet
- Gratis frukost till tågresenärer
- Tipspromenader
- Guidade turer
- Tävling mellan skolor, om vilka som hade flest elever som gick och cyklade till skolan
- Seminarier av olika slag, rörande alternativ till bilen
- Paddelturer
- Sparsam körning – test via simulator
- Politiker svarar på frågor
- Tävling och undersökning om vilka åtgärder företagen har vidtagit för att underlätta de anställdas förutsättningar att ta sig till jobbet utan bil.
- Belöningar till dem som anmäler sig till bilpooler/samåkning före 22 september
- Visning av miljöbilar
- Poesi på buss
- Rabatt på böcker (bokhandeln) till kollektivtrafikresenärer
- Tävling i Eco-driving
- Diverse kulturella inslag

8.1.4 Kollektivtrafiken

Lokaltrafiken gjorde en stor informationsinsats detta år, i de deltagande städerna. Ett flertal kommuner hade dessutom gratis kollektivtrafik, rabatterade resor eller tävlingar där man bl.a. kunde vinna prova-på-kort (resor med kollektivtrafik).

8.1.5 Eldsjälar

Liksom tidigare år, har kampanjen kunnat genomföras i Sveriges kommuner främst tack vare ett antal mycket engagerade och hårt arbetande eldsjälar i kommunerna. Deras insats är i högsta grad berömvärd.

8.1.6 Allmänhetens reaktion

Få enkätundersökningar genomfördes detta år, i de svenska kommunerna, men tidigare års enkäter visar en stor uppskattning av kampanjen hos invånarna.

8.1.7 Näringsidkarnas reaktion

De affärsmän som inte har berörts tidigare av kampanjen är skeptiska i början, men har blev mer positiva när de hade erfarit att kampanjen inte påverkade försäljnings-siffrorna negativt och, i de flesta fall, inte störde leveranserna nämnvärt.

8.1.8 Dispenser

Viss biltrafik måste kunna flyta inom stadens alla delar. Utryckningsfordon och handikappade fick dispens på de gator som för övrigt var avstängda från biltrafik, busstrafiken flöt som vanligt i en del områden som var avstängda från biltrafik.

8.1.8 Nationell samordning

Naturvårdsverket har samarbetat med kommunerna via ett nätverk av kontaktpersoner ute i kommunerna. En journalist anlätades, som hjälpte de kommunerna som önskade, med att sprida budskapet om kampanjen till massmedia.

Informationsspridningen och samordningen har i huvudsak genomförts via detta nätverk och via den nationella samordnarens hemsida för den bilfria dagen, där kommunerna även kunde ta del av framtaget kampanjmaterial i digital form.

De kommuner som önskade kunde få nationella affischer utan kostnad från Naturvårdsverket och en begränsad mängd färdigt kampanjmaterial som T-shirts, vykort, broschyrer och paraplyer.

Av vårt nationella kampanjmaterial var det var framför allt den digitala verktygslådan, diverse handledningar, T-shirts och några vykort med konstnärlig prägel, som uppskattades mest.

8.1.9 Samarbete med andra myndigheter

Naturvårdsverket och Vägverket gick ut med ett gemensamt brev från respektive generaldirektör där berörda myndigheter och organisationer inbjöds till samarbete och deltagande i kampanjen. Ingen av de berörda myndigheterna har svarat på breven.

Vägverket har bidragit ekonomiskt, både nationellt och regionalt, samt med att sprida information och ge råd till kommunerna i sina regioner.

Övriga berörda myndigheter och organisationers bidrag har i huvudsak bestått i att de har länkat till den nationella sidan för kampanjen.

8.2 Slutsatser

Slutsatserna baseras på det utvärderingsunderlag som vi har fått in från kommunerna.

8.2.1 Varför lyckades vissa städer så bra 2005?

- Eldsjälar
- Satsning på en hel veckas aktiviteter
Man når fler människor, fler målgrupper, kan involvera andra aktörer på ett annat, mer aktivt sätt, får mer ”gratis” marknadsföring i form av dagliga tidningsartiklar och radiointervjuer.
Man kan också använda de personella resurserna på ett mer flexibelt sätt och dela upp arbetsuppgifterna så att inte endast projektledaren håller i alla trådarna
- Starkt politikerstöd lokalt
- Tillräckliga resurser för att genomföra en bra annonskampanj
- Brett samarbete mellan myndigheter, företag, skolor och ideella organisationer
- Bred information
- Annonser var, liksom tidigare år, effektivast för att nå invånarna, med god draghjälp av affischer, lokalradio och TV.
- Tävlingar som syftade till att ändra resvanor
t.ex. ”Gå och cykla till skolan”, ”Företagsutmaningar”
- Skräddarsydda tips till olika målgrupper, hur man själv kan påverka sitt resande och sina transporter
- Engagerade kändisar
- Tipspromenader i butiker
- Billig eller gratis lokaltrafik
- Koncentration av aktiviteter till ett bestämt område
- Väl genomtänkta och inte för många aktiviteter
- Företag fick chansen att visa upp sitt miljöarbete

8.2.2 Erfarenheter - Inför framtiden

Det är viktigt att hålla i minnet att manifestationen bygger på frivilligt lokalt engagemang och att de flesta kommuner har små resurser. Det är därför viktigt att ta fram ett väl genomarbetat och flexibelt material som så många kommuner som möjligt kan ha nytta av. Den kommunikativa verktygslådan, som togs fram 2005, var ett ytterligare ett steg i denna riktning.

För att antalet deltagare skall bli så stort som möjligt och att kampanjen skall leda till att onödig biltrafik i tätorterna skall minska är det av stor betydelse att

- få stöd från politiker på alla nivåer.
- samarbete sker på nationell nivå. Med undantag från Vägverket, som har lagt ner både pengar och personalinsatser i vårt samarbete när det gäller kampanjen, så bidrog de flesta övriga berörda myndigheter enbart genom att länka till vår hemsida för kampanjen.

- vi får med oss förbundet Sveriges Kommuner och Landsting samt Banverket i det nationella kampanjarbetet.
- dagen har en koppling till mer långsiktiga insatser för att åstadkomma alternativa resmönster.
- så många som möjligt känner till kampanjen.
- ha resurser för en nationell kampanj och kunna förse deltagande kommuner med bra nationellt kampanjmaterial.
- vi fortsätter att betona att det inte handlar om att förbjuda människor att ha bilar, utan att kampanjen syftar till att minska antalet onödiga bilresor och ersätta dem, så mycket som möjligt med alternativ som är bättre för vår hälsa och vår miljö.
- vi samordnar kampanjen med övriga nationella kampanjer som berör detta område, för att spara tid och resurser samt öka möjligheten att nå målet.

9 Lokal utvärdering

9.1 Kommuner som genomförde aktiviteter

9.1.1 Boden

Kontaktperson: Marie von Heijne, projektledare, Gatuavdelningen,
marie.vonheijne@boden.se; Tel. 0921-62 00 00

Kommuninvånare: ca 28 000

Boden deltog i hela kampanjveckan.

Under veckan uppmärksammades de arbetspendlare som valde buss, cykel eller att gå till jobbet.

AKTIVITETER

Den 22 september stängdes en del av Drottninggatan av för biltrafik. Under dagen visades kommunens biogasbilar upp och man informera om pågående projekt. Stöldskyddsmärkning av cyklar anordnades.

PERMANENTA ÅTGÄRDER

Bodens kommun har infört fria bussresor för alla ungdomar upp till 19 år. Boden ser också över cykelvägnätet och inför en tydligare skyltning av cykellederna för att förbättra framkomligheten för cyklister.

9.1.2 Borås

Kontaktperson: Linda Ternström, Agenda 21 samordnare, Kommunledningskansliet, linda.ternstrom@boras.se; Tel. 033-35 82 76

Kommuninvånare: 98 886

Borås deltog i hela kampanjveckan.

HUVUDAKTIVITETER

16th Frukostmöte om transportfrågor

17th "I stan utan min bil"

18th Deltagande i "Vision Borås" med Borås miljömål

19th cykeltävling

20th Hjälpmanvändning bland skolbarn i Borås – undersökning

21th Invigning av en ny cykelbana

22nd Invigning av utställningen "Du och jag i det hållbara samhället"

Avsikten med utställningen var att ge folk en chans att få veta lite mer om hur deras beteende kan påverka miljön.

9.1.3 Borlänge

Kontaktperson: Johanna Ingre, projektledare, Avdelningen för hållbar samhällsbyggnad, johanna.ingre@borlange.se; el. 0243-74 093

Kommuninvånare: c:a 47 000

Borlänge deltog hela kampanjveckan

Presentatör: Johanna Ingre, avdelningen för Hållbar Samhällsbyggnad, projektledare för Europeiska Mobilitetsveckan i Borlänge.

Borlänge kommun har deltagit i kampanjen ”I stan utan min bil” sedan 2001. Från och med 2004 har Borlänge deltagit i hela Europeiska Mobilitetsveckan.

Inom arbetet med Hållbar Trafik har man arbetat utifrån ett helhetsperspektiv när det gäller hälsa, miljö och ekonomi och samma sak gäller för arbetet med kampanjen.

En resvaneundersökning gjord i Borlänge kommun 2001 visar att invånarna till största delen väljer att ta sig fram med bilen. Bara 3-6% av Borlängeborna åker kollektivt. Så mycket som 50% av resorna som sker av barn/ungdomar, sker redan med bil. Inte ens kvinnor eller pensionärer reser kollektivt, i samma utsträckning som i landet i övrigt. Denna trend ser inte ut att vara på tillbakagående utan fortsätter snarare att eskalera.

Köpmännen pressar på för att öppna gågatan i Borlänge.

EXEMPEL PÅ AKTIVITETER

- Bilprovning
- Lådbilstävling
- Tips- och bingopromenad
- Företagsbesök
- Cykelutbildning
- Sparsam körningskväll
- Folkhälsokväll
- Tjejkväll – jämställdhet
- Skolvägsjakten
- Gång- och cykelutmaning
- Uppfinnartävling
- Hållbara fotspåret (i butikerna)

MEDIAKONTAKT

Fungerade bra

9.1.4 Botkyrka

Kontaktperson: Gunilla Isgren, projektledare, Miljöförvaltningen,
gunilla.isgren@botkyrka.se; Tel. 08-530 611 41

Kommuninvånare: c:a 76 000

Botkyrka deltog i hela kampanjveckan

AKTIVITETER

Lördagen 17 september

Utställning i Tumba Centrum om klimatförändringen kopplat till bland annat kommunens transporter, information om cykla och gå till jobbet -aktiviteter, visning av cyklar och cykelutrustning, visning av miljöanpassade bilar

Måndag 19 september-- fredag 23 september

Under alla arbetsdagar ”gå och cykla till jobbet”-aktiviteter för kommunanställda.

Måndag 19 september - fredag 23 september

Under hela veckan tävling för alla skolelever i kommunen om vilka skolor som har flest elever som går och cykla till och från skolan

Torsdagen 22 september

Utdelning av juice till de som cyklar till pendeltåget på morgonen i Tullinge

Lördagen 24 september

Utställning i Hallunda Centrum om klimatförändringen kopplat till bland annat kommunens transporter, information om cykla och gå till jobbet -aktiviteter, visning av cyklar och cykelutrustning, visning av miljöanpassade bilar

9.1.5 Eksjö

Kontaktperson: Sven-Åke Svensson, sven-ake.svensson@eksjo.se;
Tel. 038 13 62 08

Kommuninvånare: c:a 165 000

Eksjö deltog i ”I stan utan min bil 22/9” som stödjande stad.

HUVUDAKTIVITETER

- Olika slags belöningar till cyklister
- Olika aktiviteter på temat ”Cykelns dag” och ”Det cykelvänliga Eksjö”
- Vädjan till invånarna i tidningar att inte ta bilen till arbetet 22/9
- Undersökning av hur många som inte tar bilen till arbete 22/9

9.1.6 Eskilstuna

Kontaktperson: Lars Wiklund, Agenda 21-samordnare, Kommunledningskontoret, lars.wiklund@eskilstuna.se; Tel. 016-10 10 58, mobil 070 26 46 704

Kommuninvånare: c:a 91 000

Eskilstuna har deltagit i hela kampanjveckan och genomförde I stan utan min bil för sjätte året i rad och hela kampanjveckan sedan 2002.

LITE OM ESKILSTUNA

Staden, som är en av Sveriges ekokommuner, är en industristad under stark utveckling och med bra logistikläge. Med Svealandsbanan tar det 60 minuter till Stockholm. En av stadens turistattraktioner är Parken Zoo. I Eskilstuna ligger även Mälardalens högskola.

TIDIGT ENGAGEMANG I ARBETET MOT MILJÖANPASSADE TRANSPORTER

Eskilstuna var tidigt engagerad i arbetet i riktning mot sustainable cities och deltog i Hannoverkonferensen om sustainable cities 2005. Arbeta mot miljöanpassat transportsystem MaTs hade då redan pågått i staden ett antal år.

KAMPANJDELTAGANDE OCH POLITISK FÖRANKRING

Sedan år 2000 har Eskilstuna deltagit fullt ut ”In town without my car” och i hela Europeiska Mobilitetsveckan sedan kampanjen utvidgades 2002. Varje år har Eskilstuna undertecknat kampanjmanifestet, 2000-2005, för ”I stan utan min bil” och sedan 2005 även för Europeiska Mobilitetsveckan.

Eskilstuna att behålla benämningen Europeiska Mobilitetsveckan 2005.

Motiveringen var att den nya benämningen ”Trafikantveckan” kan ge associationer till trafikvett et.c. och att många namnbyten förvirrar.

Kampanjen har tungt politiskt stöd i Eskilstuna, ett intresse som har ökat efterhand och den är mycket välorganiserad.

ORGANISATION

En bred och stark samverkans- och samordningsgrupp, med kommunledningen i spetsen, har varit kampanjens ryggrad i samarbete med ett antal s.k. värddar, de som är huvudansvariga för arbetet med cykeltrafiken, kollektivtrafiken, Miljanpassad biltrafik, Företagens transporter, Samhällsplanering och Kultur- och Kvalitetsfrågor.

AVSTÄNGNING UNDER ”I STAN UTAN MIN BIL”

Citykärnan har vart avstängd från motortrafik en dag, varje år som kampanjen genomfördes, under manifestationsdagen ”I stan utan min bil”. Avstängningen var tydligt markerad med gatuskyltar och vid varje skylt fanns en utbildad s.k. flaggvärd.

De boende har varit mycket positiva till kampanjen och avstängningen. men däremot inte de flesta näringsidkare.

AKTIVITETER

Projektet **Cykelstaden**, som var en av värdarna, engagerade sig genom olika informationsåtgärder och service. **Cykelstaden** är ett treårigt projekt med cykelsamordnare.

Under uppmaningen ”Under milen – ställ bilen” vände man sig till dem som arbetspendlar mellan Hällby och Mälarsjukhuset. ”Sunt, smart och medvetet – cykla till arbetet” var den slogan man använde för att locka folk att cykla istället.

De man vände sig till fick enkel tydlig information om av vad man kan vinna i hälsa, pengar mm.

De Eskilstunabor som ville bekanta som med gammalt eller nytt, kunde göra det genom att besöka utställningen Cykeln i mitt hjärta.

Man missade inte heller draghjälpen från modebranschen, utan uppmärksammade designåret genom att visa upp trendiga cyklar under manifestationsdagen.

Studentcykeln dag var ännu en av de evenemang som ägde rum under manifestationsdagen. 130 cyklar delades ut till nya studenter.

MILJÖANPASSADE BILTRAFIK

Det har varit ett brett utbud av evenemang/projekt under kampanjåren, som rörde miljöanpassad biltrafik t.ex.

- Tävling i sparsam körning
- Seminarium om sparsam körning
- Seminarium om bilpool för organisationer
- Seminarium om miljöbilar
- Miljöbilsutställning varje år
- Seminarium om samåkning
- Avspark för samåkningsprojekt
- Kampanjen Öka Trycket!

En aktivitet som fick stor uppmärksamhet i lokal massmedia var **kändisrallyt i sparsam körning**

De **miljöbilar** som har visats upp under kampanjåren väcker större och större intresse hos allmänheten, för varje år som gått.

SAMHÄLLSPLANERINGEN

Även samhällsplaneringen var med på programmet, t.ex.

- Seminarium om mobility management med Trivector
- Presentation av MaTs-programmet
- Seminarium om resvaneundersökningar

KOLLEKTIVTRAFIKEN

Länstrafiken har varje år bidragit med tävlingar och rådgivning.

Det har varit gratis busstrafik under manifestationsdagen 2000-2005. Biogasbussar har lanserats.

FÖRETAGENS TRANSPORTER

Ett antal seminarier genomfördes

- Mobility management
- Miljöbilar
- Logistik
- Biogassatsningen
- Videokonferenser/stadsnätet

Kampanj **cykla till jobbet**, genomfördes

UNDERHÅLLNING

Några exempel:

- Anders Linder, som är mycket miljöengagerad, underhöll på scenen.
- Janne Schaffer med Electric band, uppträdde

KULTUR OCH JIPPON

- Guidade stadsvandringar
- Gratis fiske i Eskilstunaån
- Konstrunda på cykel
- Tipspromenader
- Gamla Eskilstunabilder
- Öppet Hus på biblioteket
- Samarrangemang med Fristadsnatta (kulturevenemang) ett år
- Konstvernissage i naturreservat med cykeltur

MARKNADSFÖRING – INFORMATION

- En presskonferens höll med politiker och projektledning
- Pressmeddelande och en CD delades ut till lokala och regional media
- Artiklar och annonser i lokalpressen
- Webbsida www.eskilstuna.se;
- Nyhetsbrevet ”På agendan”
- Tidningen Smarta resor till alla hushåll 2005
- Inbjudningar genom brev och e-post
- Programutdelning på stan
- Skyltar och program på bussar
- JCDecaux-affischer, mindre affischer
- Brev till boende och näringsidkare
- Banderoller
- Vindjackor
- Enhetlig grafisk profil

MEDIAS REAKTION

Tidningarna var spydiga och negativa första kampanjåret, därefter positiva. Ett exempel på tidningsrubrik ”Fartfyllt när Eskilstuna var bilfritt”.

Radio Sörmland, SVT Östnytt och TV4 Mälardalen uppmärksammade kampanjen. Kampanjen gav även upphov till ett antal insändare, de flesta negativa.

UPPFÖLJNING

Detta genomfördes:

- Mätningar av biltrafiken – omräkning till miljöbelastning
- Mätning av antalet gående och cyklande
- Mätning av antalet bussresenärer
- Mätning av buller inom avstängt område (vissa år)
- Enkät om synen på miljöanpassade transporter (2000)
- Enkät till folk på stan om evenemanget (två gånger)
- Enkät till boende och näringsidkare (en gång)
- Utvärdering i samordningsgruppen
- Skriftliga rapporter

Enkät till folk på stan 2001

Enkäten visade bland annat att

- 90% var positiva till kampanjen.
- 76% ansåg att olägenheter från biltrafik ger anledning till oro
- 29% ville att kommunen skall genomföra en bilfri dag en gång i kvartalet, 22% en gång om året, 19% en gång i veckan, på helgen, 13% varje dag.
- 90% tycker att man behöver begränsa trafiken för att förbättra trafiksituationen

På frågan *Vem kan bäst minska olägenheterna som biltrafiken skapar?* svarar 40% ”Jag själv”, 35 % ”Min kommun, 14% regering och riksdag, 4% EU och resten ”Vet inte”.

KAMPANJENS POSITIVA SIDOR – POSITIVA ERFARENHETER

- Hållbara transporter lyfts fram i media, på seminarier, i dialog
- Europeiskt perspektiv – del av något större
- Eskilstuna uthålligt – sex års fullt deltagande (participating)
- Politikerna överlag positiva – spridning och förankring av partiernas miljöpolitik, väljarnas mandat för alternativ till bilen
- Tydlig koppling till kommunens miljöpolitik (MaTs etc)
- Seminarier, permanenta åtgärder och uthållighet genom åren minskar jip-postämpeln
- Samverkan utvecklas mellan olika samhällsaktörer, skapar förändringstryck
- Fördel med en vecka – bredd och fördjupning, bättre genomslagkraft genom upprepning
- Prova-på-aktiviteter som gratis buss, miljöbilsutställning, samåknings-tjänst
- Ett evenemang som de flesta verkar uppskatta
- Positiv bild av Eskilstuna i miljö-Sverige

NEGATIVA ERFARENHETER

- Handeln har varit negativt inställd till avstängning –
- Svårt ordna aktiviteter på avstängda gator med bussar och fordon med dispens
- I början upplevde att det var för mycket fokus på avstängning och bilförbud
- Det talas för lite om evenemanget
- Svårt att få funktionärer och locka folk under vardagar
- Enskilda evenemang försvinner i mängden
- September är ingen bra månad, ur vädersynpunkt
- Ändrat namn förvirrar – Bilfria Dagen, I stan utan min bil, Europeiska Mobilitetsveckan, (Europeiska Trafikantveckan)
- Krävande arrangemang – jobbigt att ladda om för året därpå

Eskilstunas slutsats är att det positiva överväger och börjar ladda om för nästa kampanj.

9.1.7 Falköping

Kontaktperson: Lars Uhlin, miljösamordnare, Miljökontoret,
lars.uhlin@falköping.se; el. 0515-85 119

Kommuninvånare: c:a 31 000

Falköping deltog i hela kampanjveckan som stödjande stad.

HUVUDAKTIVITETER

- I staden centrum stängdes två huvudgator. Huvudaktiviteterna ägde rum där men även på två närliggande torg.
- Tre cykel- och mopedaffärer demonstrerade sina produkter.
- Cykelklubben visade upp hur enkelt det är att cykla.
- Lokaltrafiken deltog (buss och tåg)
- Biobränslebilar visades (etanol och biogas)
- Två företag demonstrerade Eco-driving
- Kampanj där föräldrar uppmanas att inte skjutsa barnen till skolan med bil startar
- Miljöutställning
- Information om klimatförändringen
- Hälsogrupp uppmuntrade människor att gå mer

9.1.8 Falun

I samband med kampanjdagen I stan utan min bil så arrangerade Falu kommun för tredje året i rad tävlingen ”Till skolan utan bil”. 15 av kommunens skolor deltog.

9.1.9 Forshaga

Kontaktperson: Mia Widlund, Agenda 21-samordnare, Miljö- och byggförvaltningen, mia.widlund@forshaga.se; el. 054-17 20 29

Kommuninvånare: 11 490

Forshaga deltog i hela kampanjveckan

AKTIVITETER

16/9 Cykeldag: Aktiviteter kring Klarälvsbanan (cykelbana) mellan Forshaga och Deje samt på torget i Forshaga (tipsfrågor längs banan, informationstält - miljö, hälsa o trafiksäkerhet - på torget, uppvisningar och demonstrationer av cykelklubb, cykelhandlare m.fl.)

20/9 Vandringsdag: Invigning av ny natur- och kulturled i Deje samt information om övriga vandringsleder i kommunen.

20/9 Klimatföreläsning med meteorologerna John Pohlman och Martin Hedberg

22/9 I stan utan min bil: Aktiviteter på temat "Smart pendling" i Folkets Hus Fors-haga (Eco-driving, alternativa bränslen, presentation av nya miljöbilar mm). Invig-ning av ny pendlingsparkering med motorvärmare i Olsäter.

9.1.10 Grums

Kontaktperson: Carin Bengtsson, Miljö- och Byggchef,
carin.bengtsson@grums.se; el. 0555-421 39

Kommuninvånare: 9 482

AKTIVITETER

- Utdelning av uppmuntringspåsar till dem som går, cyklar eller åker kollektivt till arbetsplatsen.
- Tipspromenad för mellanstadiet med frågor på temat och utlottning av cykelhjälm.
- Instruktor om ECO

9.1.11 Göteborg

Kontaktperson: Eva Rhodin, marknadskoordinator, Trafikkontoret,
eva.rhodin@trafikkontoret.goteborg.se; el. 031-61 16 50.

Kommuninvånare: c:a 450 000

Göteborg deltog i hela kampanjveckan

LEDORD

Göteborgs ledord för kampanjen 2005 var nya vägvanor, del i en kontinuitet och del i ett stort sammanhang. Man betonade också vikten av en vision, för att tydliggöra meningen med avstängningen i förlängningen.

I Göteborg vill man även skapa en arena genom att fylla gaturummet på ett positivt & engagerande sätt under manifestationsdagen "I stan utan min bil".

MÅLSÄTTNING

Göteborgs målsättningen var att kampanjen skulle bli en symbol och ett verktyg för att lyfta visionen och diskussionen, samt att få kunskaper om vad invånarna tycker om ett bilfritt centrum.

AKTIVITETER

20 000 – 30 000 arbetade med kampanjen inom avstängt område.

I Göteborg genomfördes följande aktiviteter

Göteborgs stad, Trafikkontoret

Inom kampanjen **Nya vägvanor**:

- Frukostseminarier
- Belöning av cyklister
- Parkeringsaktiviteter, installationer istället för bilar

Banverket

- Frukostseminarium
- Belöning av tågpendlare

Västtrafik

- Kampanj riktad till företag i City, erbjudande om prova-på-kort *
- Frukostseminarium
- Belöning av pendlare
- Kampanj i Göteborgsposten och Metro

*1 750 företag i City fick erbjuds att få prova-på-kort till personalen för vecka 37-38 och 600 företag och 4 800 personer nappade på erbjudandet.

Västtrafik annonserade denna aktivitet på ett fyndigt sätt med rubriken ”I morgon blir 1750 företag i Göteborg tvungna att låta sin personal gå”.

Övrigt, på stan –några exempel

- Infartsvårdar delade ut äpplen
- Vandrande papperskorgar
- Vandrande skolbuss
- Butikerna vid några gator flyttade ut på gatan och på parkeringsplatser

MARKNADSFÖRING

- Utskick & Nyhetsbrev till Handeln
- Direktutskick till 1 700 hushåll
- Direktutskick till 2 400 företag i området
- Direktutskick till 250 fastighetsägare
- Informationsbrev till 1 700 taxiföretag & åkerier
- Helsidor i Göteborgsposten 18, 21 & 22 september

HANDLARNAS OCH DE BOENDES REAKTION

En enkät genomförd efter kampanjen visade att av de handlare som svarat på enkäten så tyckte 50% att det är **mycket bra** att man genomför kampanjer i syfte att minska biltrafiken i centrum. Detta kan jämföras med att 39% av de svarande boende tyckte samma sak. 26% av de handlarna tyckte att det var **ganska bra** och 41% av de boende.

Lika stor procentandel, 72%, av de svarande handlarna och de boende, kände till att det var en kampanj i stan 22 september med namnet ”I stan utan min bil”. I efterhand blev 89% handlare och 88% boende varse att det hade varit en sådan kampanj.

Osäkra handlare vågade inte satsa på varureklam

MOTION ANGÅENDE BILFRITT I STAN

En motion kom i en vecka innan den bilfria dagen angående bilfritt i stan.

GENOMSLAG I MEDIA

- 30 min i P4 morgonen 16 september
- Telefonväkteri och intervjustart kl. 8 den 22 september i P4, sedan följde att antal intervjuer under dagen.
- Reportage i Västnytt 22 september
- Helsida i Göteborgsposten 23 september

9.1.12 Helsingborg

Kontaktperson: Bengt Borheim, chefsassistent, Tekniska förvaltningen,
bengt.borheim@helsingborg.se; Tel. 042 10 58 71

Kommuninvånare: c:a 121 000.

Helsingborg deltog i hela kampanjveckan

Presentatör: Bengt Borheim, bengt.borheim@helsingborg.se; assisterande direktör på Tekniska förvaltningen samt projektledare för Den hållbara resan, som är samlingsnamnet för det arbete som rör European Mobility Week.

Helsingborg deltog för 6:e året i rad. Staden var med första gången 2000 i ITWMC och har varit med i EMW fr. o. m. 2003.

Samlingsnamnet är **Den hållbara resan**. EMW används för själva veckan och för att staden skall känna sambandet med andra länder.

Organisation

Kampanjen hade i princip samma organisation som förra året. En ledningsgrupp med ordförande och vice ordförande från fem olika nämnder - bildningsnämnd, byggnadsnämnd, kulturnämnd, miljönämnd och teknisk nämnd - samt en arbetsgrupp med tjänstemän från motsvarande förvaltningar.

Bilden med den lilla flickan stranden var en genomgående och sammanhållande illustration för veckan.

Lägg märke till att hon sitter ner och funderar.

SMARTA PENDLARE

Årets tema Smarta pendlare stämmer väl med ett annat projekt i Helsingborg "Bussvisionen".

I juni fick stadsbusstrafiken en ny entreprenör och ca 60 nya gasdrivna gröna bussar började rulla i Helsingborg.

Ett trepartssamarbete mellan Arriva, Skånetrafiken och Helsingborgs stad har startat.

Målet är en dubblering av antalet bussresor i Helsingborg på 10 år.

SATSNING KNUTPUNKTEN

Det var en viss geografisk spridning på aktiviteterna men Knutpunkten var kärnområdet för kampanjen hela veckan. Knutpunkten är ett resecentrum för buss, tåg och båt. Här finns även restauranger och affärer. En ny bussterminal invigdes i mars, en av Sveriges modernaste.

UNDERHÅLLNING PÅ KNUTPUNKTEN

Hela veckan men särskilt under fredag eftermiddag och lördagen var det uppträdanden och underhållning för att locka människor. Dessutom delades uppmuntrings presenter ut till buss och tågresenärer, utklädda skådespelare roade m.m.

INFORMATION

Vårdar i gråa jackor informerade om kampanjens budskap och delade ut broschyrer.

BROSCHYR

5000-6000 delades ut, de flesta på Knutpunkten. Ca 20 fotbollstjejer delade ut på stan.

Broschyren innehåller veckans program, korta miljöbudskap och en tävling. 1 127 svar på tävlingen plus lika många synpunkter på busstrafiken kom in. 5 cyklar och lite andra priser delades ut.

MILJÖBUDSKAP

12 roll-ups var placerade i Knutpunkten med bilder på människor i naturlig storlek med miljöbudskap

MARKNADSFÖRING

För att uppmärksamma veckan och arrangemangen genomfördes en omfattande marknadsföring. Förutom reklam på bussarna så fanns det annonser i HD och Metro samt på infartstavlor. Marknadsföring är en dyr post.

UTSTÄLLNING OM PÅGÅENDE PROJEKT

Särskild utställning fanns i bussvänthallen. På vepor informerades om pågående miljöprojekt.

ALLA KAN ÅKA BUSS

Äldre och rörelsehindrade fick en inbjudan genom särskilt vykort som gällde som biljett. Bussvärdar på vissa busslinjer hjälpte till. 85 kom till Knutpunkten provade att åka buss och fick gratis busskort för att prova ytterligare under två veckor. I två dagar, fredagen och måndagen, pågick detta.

BILPOOL

Två seminarier genomfördes, ett för företag och ett för allmänheten.

450 företag fick en inbjudan, bara 4 kom.

Salen fylldes dock av studenter. Fyra föreläsare höll hög klass. Temat var bilpool för företaget, som även de anställda kan ansluta sig till.

Till allmänhetens seminarium kom ett 30-tal. Anna Maj Wandt från gröna bilister informerade. Deltagarna visade stort intresse och diskussion en var livlig. En bilpool bildades kort efteråt.

Temadag på Campus I samarbete med Institutionen för Miljöstrategi. (Lunds universitet)

Temadagen bestod av tre block, ett på förmiddagen, ett på eftermiddagen och ett på kvällen. Målgrupp för block 1 och 2 var Campusstudenter, gymnasieelever, och företag. Alla gymnasieskolorna i Helsingborg och några i grannkommunerna samt 150 företag bjöds in. Det var 50-60 deltagare på varje block.

Block 3 vände sig till allmänheten och fick ca 50 besökare. Det var hög klass på föreläsningarna. Kvällen avslutades med en paneldebatt, där även publiken deltog mycket livligt.

Testresenär Ättekulla

Industriområde med relativt dålig kollektivtrafik.

Initiativet kom från ett företag DFDS som aktivt deltog i planeringen. De bearbetade övriga företag på Ättekulla.

Under två veckor kördes två särskilda direktlinjer till Ättekulla, gratis. Därefter fick de busskort gratis i två månader, men fick nu åka med ordinarie trafik. Totalt 25 fullföljde. Projektet har gett ringar på vattnet. Från och med nästa tidtabellskifte blir busstrafiken bättre till Ättekulla och till två andra industriområden i

Helsingborg. Vår avsikt är att marknadsföringen mot företagen och dess anställda skall fortsätta.

TANKAR INFÖR 2006

Tre projekt får en fortsättning, Bilpooler, Äldre testar buss och Testresenär Ättekulla.

I övrigt genomförs en stark satsning på cyklister och bussresenärer.

AVSLUTNINGSBILD

Avslutningsvis det finns mycket kvar att göra. På inledningsbilden satt den lilla flickan ner och funderade. Nästa år hoppas projektgruppen i Helsingborg att hon står upp och jublar över resultatet av Helsingborg insatser.

9.1.13 Huddinge

Kontaktperson: Johanna Pettersson, Agenda 21-samordnare,
johanna.pettersson@huddinge.se; Tel. 08-535 36 491

Kommuninvånare: c:a 88 000

Huddinge deltog i hela kampanjveckan

HUVUDAKTIVITETER

- ”Gå och cykla till skolan”
- ”Gå och cykla till jobbet”

9.1.14 Jönköping

Kontaktperson: Kristina Höök Patriksson, lokal agenda 21-samordnare, Miljökontoret, kristina.patriksson@jonkopings.se; Tel. 036-10 56 57

Kommuninvånare: c:a 120 000

Jönköping deltog i hela kampanjveckan.

AKTIVITETER

15-22 september 2005:

- Happenings på bussar, tåg och på buss- and tågstationer, som organiserades av lokala trafikföretag.
- Kampanjen ”Till skolan utan min bil”
- Barnarpsgatan, i centrum av Jönköping, stängdes av från biltrafik 22 september
- Information om klimatförändring
- Försäljning av cykelhjälm
- Ny karta över gångvägar och en ny cykelkarta distribuerades
- Uppträdanden på temat ”bilfritt”

- Information om lokaltrafik
- Polisen informerade

PERMANENT ÅTGÄRD

Gång- och cykeltunnel på Kaxholmen

9.1.15 Karlskrona

Kontaktperson: Sven-Olof Petersson, Agenda 21-samordnare, Samhällsbyggnadsförvaltningen, sven-olof.petersson@karlskrona.se; Tel. 045-53 03 352

Kommuninvånare: c:a 60 000

Karlskrona deltog i ”I stan utan min bil” 22/9.

AKTIVITETER

Vid del av stora torget information om alternativa bränslen exempelvis etanol och info om fordon med detta bränsle

9.1.16 Karlstad

Kontaktperson: Karin Elmered Vogt, Transportrådgivare, Miljöförvaltningen, Råd-
rummet, karin.elmered.vogt@karlstad.se; Tel. 054 29 51 41

AKTIVITETER

Fredag, 16 september

07.00-09.00 Utdelning av belöningspåsar till "smarta pendlare" (cyklister)

Lördag, 17 september

10.00-15.00 Aktiviteter på Stora torget:

- Servering av "Ortens grönsakssoppa", gjord på ekologiska grönsaker från Greeks Handelsträdgård, lagad och serverad av elever från Tullholmsgymnasiet
- Politiker svarar på frågor om trafikmiljön i Karlstad
- Torgförsäljning, Greeks handelsträdgård, ekologiskt/närproducerat
- Bussens dag - invigning av ny direktbuss till Bergviks köpcenter, ny tidtabell, gratis buss fram till 15.00, extra pengar på kortet vid påfyllnad, Solbussen
- Energivagn - demonstrationsvagn, om effektivisering och miljövänliga uppvärmningsalternativ
- Sparsam körning - testa din körstil med simulator
- Utställning – resultat av luftkvalitetsmätningar i Karlstads centrum

10.00-15.00 Aktiviteter vid Sandgrundsudden (Klarälven):

- Kanot-cykel: paddla med strömmen från Sandgrundsudden till Romstad och cykla med Solacykeln tillbaka

- Prova på att fiska vid Klarälvens strand: elever från Forshagaakademien visar olika fisketekniker vid Sandgrundsudden

12.00-15.00 Guidad tur i Klarälvsdeltat med Solabåten: avgick från Café Slusswakten till naturreservatet Knappstadsviken och tillbaka, ca 3 tim inkl. guidning och strandhugg med förtäring.

Söndag, 18 september

Aktiviteter i Mariebergsskogen:

- Tipspromenad, start Värmlands Naturum
- Filmvisning: 12.00-16.00, varje hel timme: Film "Rik utan rivstart"
- Sagostund: 12.30-15.30, varje halvtimme: Saga "Peters ställe"

Måndag, 19 september

workshop - scenariespel: "Och hur gör vi nu?" - om hur vi hanterar en oljekris lokalt på kort och lång sikt, CCC. Heldagsseminarium för inbjudna beslutsfattare, politiker m fl.

Tisdag, 20 september

Cykels dag

- Öppen föreläsning: TV-meteorologerna John Pohlman/Martin Hedberg berättar om hur vår livsstil påverkar klimatet.
- Aktiviteter vid Karlstads universitet
- Aktiviteter vid Centralsjukhuset, Karlstad
- För Karlstads kommuns anställda: Haga Motion kör extra spinningsspass. Utlotning av priser, E-posttävling under hela veckan

Fredag, 23 september

I Stan Utan Min Bil i samband med unionsfirandet i Karlstad

- Gatorna runt Stora torget stängdes av för biltrafik
- Busshållplatser vid torget flyttades.

9.1.17 Kristianstad

Kontaktperson: Lennart Erfors, Mark- och exploateringskontoret,
lennart.erfors@karistanstad.se; Tel. 044-13 50 00

22/9 "I stan utan min bensinbil" med fokus på att invånarna skall välja bort bilen när de tar sig till skola eller arbete.

Små belöningar delade ut till dem som lämnade bilen hemma 22/9.

PERMANENTA ÅTGÄRDER

Ny cykelväg till Önnestad

Lite om Kristianstad arbete för hållbara transporter

I Kristianstad finns numera ett väl utbyggt cykelvägnät med skyltade huvudstråk till olika bostadsområden. Senaste tillskottet är den nya cykelvägen till Önnestad. Kommunen driver den prisbelönta internetsajten www.kristianstad.se/cykla där synpunkter på cykeltrafik och cykelvägar kan lämnas dygnet runt!

Kommunen driver också projektet Biogas Kristianstad vilket bland annat innebär att kommunen kan erbjuda ett 100 % lokalt och förnybart bränsle till bussar och bilar. Råvarorna till gasen är avloppsslam från reningsverket, avfall från industri och hushåll samt gödsel från lantbruket (i Karpalund). Kretsloppet sluts genom att Biogödsel återförs till lantbruket från biogasanläggningen i Karpalund. Under hösten 2005 kan man få bidrag till merkostnaden för inköp av gasbilar med upp till 50 %. Projektet har bidragit till att kommunen har fått flera internationella utmärkelser.

Dessutom erbjuder kommunen gratis parkering till alla miljöbilar.

Dessa åtgärder har som gemensamt mål att ge Kristianstadsborna möjligheter att välja ett hållbart resande.

Regionaltrafiken med tåg har haft en mycket positiv utveckling under senare år med en ökning förra året på ca 7 %.

Just nu elektrifieras Blekinge kustbana, ett projekt som kommer att pågå till sommaren 2007 då de första eltågen kan börja rulla mot Karlskrona.

Duo/Familj är en ny rabattbiljett som ger ytterligare rabatt för de som reser tillsammans? Biljetten gäller för max 5 personer, 2 vuxna och tre barn upp till 16 år.

9.1.18 Kumla

Kontaktperson: Vanessa Scheffler, Fysiks planerare och Agenda 21 samordnare, Stadsarkitektavdelningen, vanessa.scheffler@kumla.se; Tel. 19-58 82 05.

Kumla deltog i "I stan utan min bil" som stödjande stad.

AKTIVITETER

- Utdelning av folder med information och lite godis som tack till alla som åker tåg, buss eller cyklar på morgonen.
- Tre skyltar sattes upp längs en viktig väg till Örebro med följande text: Sparar du just nu tid och pengar? På riktigt? Spar tid, pengar och miljö, samåk eller åk kollektivt!

9.1.19 Kungsbacka

Kontaktperson: Elisabeth Ingemarsson nilsson,
elisabeth.ingemarsson-nilsson@kungsbacka.se; Tel. 0300-83 40 00

Kungsbacka genomförde en miljödag i kampanjens anda 24/9

9.1.20 Laholm

Kontaktperson: Margareta Lindgren, Kommunledningskontoret,
margareta.lindgren@laholm.se; 0430-15 273

Laholm deltog i I stan utan min bil som stödjande stad.

AKTIVITETER

- Den 22 genomfördes "Laholms gång och cykeldag" Som tradition är skall då en ny cykelbana användas.
- Skolbarnen (ca:200 st) hade en cykeldag med diverse aktiviteter runt cykelbanan
- 10 gymnasieelever ordnade cykelrunda med stationer runt cykelbanan mellan 16-20 på em.
- Miljöinformation och miljötipsrunda.

PERMANENT ÅTGÄRD

Ny cykelbana mellan Vallberga och Ränneslöv.

9.1.21 Lilla Edet

Kontaktperson: Helena Grimm; Miljöplanerare, Miljö- och Byggförvaltningen,
helenas.grimm@lillaedet.se; Tel. 020-59 653

Lilla Edet deltog i Europeiska Trafikantveckan och I stan utan min bil som stödjande stad.

AKTIVITETER

- föredrag för företagare om biogas- och etanoldrivna fordon
- information till föräldrar om att i större utsträckning än vanligt låta barn gå och cykla till skolan.
- information via Internet och tidningar till företag och kommun att under denna vecka gå och cykla samt samåka i ökad omfattning

9.1.22 Linköping

Kontaktperson: Anneli Frick, anneli.frick@linköping.se; Tel. 013-20 60 00

Linköping deltog i hela kampanjveckan och i "I stan utan min bil" som stödjande stad.

AKTIVITETER

- 2500 elever förde dagbok om resor till och från skolan och har uppmanats att gå eller cykla till skolan i så stor utsträckning som möjligt. Projektet fortsatte efter 22/9 2005.
- På strategiska ställen uppmuntrades kollektivresenärer, cyklister och fotgängare genom små gåvor.

9.1.23 Lund

Kontaktpersoner: Paivi Elmkvist, Mobilitetskontoret, paivi.elmkvist@lund.se;
046- 35 50 00, Tina Giannopoulos, tina.giannopoulos@lund.se

Lund deltog i ”I stan utan min bil” som stödjande stad. Inga gator stängdes av från biltrafik.

AKTIVITETER

- Alla kommunanställda (c:a 8000 personer) ombads vänligen att delta i manifestationen ”Till arbetet utan min bil” 22/9. Alla andra anställda som bor i kommunen var också inbjudna.
- En tävling och en inventering för att ta reda på hur möjligheterna att ta sig till olika arbetsplatser ser ut. Har arbetsgivaren gjort det enklare för de anställda att cykla, åka kollektivt eller andra miljövänliga fordon. Finns det bra parkeringsmöjligheter för cyklar, finns det duschar etc. Har de anställda gratis parkeringsplatser vid arbetsplatsen. Målet med undersökningen är att hitta de bästa exemplen och sprida dem.
- Man slog ett slag för kommunens internetbaserade system för samåkning genom marknadsföringsaktiviteter och en kampanj där de som registrerade sig före 22/9 blev belönade
- Belöningar till de som cyklade eller åkte kollektivt vid rusningstid på morgonen och på eftermiddagen.

9.1.24 Malmö

Kontaktperson: Rebecka Eriksson-Russell, Agenda 21-samordnare,
rebecka.eriksson-russell@malmo.se; Tel. 040-34 20 67.

Malmö deltog, som stödjande stad, i ”I stan utan min bil”.

HUVUDAKTIVITETER

- Miljöbilsvisning
- Klimattält där man fick information om klimatfrågor, delta i ”klimatexperiment” m.m.
- Miljöraggae
- Gratis reparation av minicyklar
- Information om säker cykling
- Cykel-make-over

- Cykelringklockskonsert
- Frågetävling för fotgängare och cyklister, rörande klimatfrågor. Man kunde vinna en fin cykel
- Belöningar av cyklister och kollektivtrafikresenärer

9.1.25 Mora

Arbetsgruppen för Hela Mora Cyklar valde att uppmuntra de Morabor som valde bort bilen till förmån för miljövänligare alternativ 22 september, genom att bjuda på förfriskningar.

9.1.26 Mölndal

Kontaktperson: Ann Höök, ann.hook@molndal.se, Tel. 031-31 51 530.

Mölndal deltog som stödjande stad i Europeiska Trafikantveckan och i I stan utan min bil.

AKTIVITETER

Hela veckan

- Kampanjresa till arbetet, Åbro industriområde
- Kampanjen ”Gå till skolan i september och november”

22 september

- Frukost till tågresenärer
- Information på Mölndals torg om resor, luftföroreningar och hälsa.
- Bilfri dag i alla skolor

9.1.27 Munkfors

Jenny Pettersson, Miljöinformatör, Tekniska avdelningen,
jenny.pettersson@munkfors.se; Tel. 0563-54 10 35

Munkfors deltog som stödjande stad i hela kampanjveckan men genomförde inte manifestationsdagen I stan utan min bil.

AKTIVITETER

- Uppmaning till kommunanställda att cykla/gå till jobbet under hela veckan. Priser till alla som deltog
- Utmaning riktad till lokala större arbetsgivare att delta i aktiviteten och tävla om vem som får procentuellt sett flest icke-bil-pendlare.
- Skolutmaning
- Utdelning av stimulanspåse till fotgängare, cyklister och kollektivtrafikresenärer 21/9

Någon aktivitet på skolorna, ej klart vilken i dagsläget.

Utdelning av "stimulanspåse" med t ex frukt till de som cyklar/går/åker kollektivt.
Sker under dagen 21 september.

9.1.28 Piteå

Kontaktperson: Maria Andersson, Teknik och gatukontoret,
maria.andersson@tg.pitea.se; Tel. 0911-69 62 34.

Piteå deltog som stödjande stad i Europeiska Trafikantveckan och i I stan utan min bil.

AKTIVITETER

- Frukost-/uppmuntringspåsar delades ut till dem som valt andra alternativ än bilen till jobbet, vid cykelvägar och vid större busshållsplatser.

9.1.29 Sandviken

Kontaktperson: Charlotta Ryd, Agenda 21-samordnare, Miljö- och Bygghuset,
charlotta.ryd@sandviken.se; Tel. 0 26-24 17 38.

Sandviken deltog i Trafikantveckan som stödjande stad och i I stan utan min bil som fullt deltagande stad.

AKTIVITETER

Fredag

- Invigning av resecentrum 14-17.00
- Musikunderhållning 14.0-16.0
- Tävling med priser
- Gratis flextrafik under dagen
- Information om kollektivtrafik
- Bokhandeln erbjuder rabatt till kollektivtrafikresenärer.

Måndag-onsdag

- Poesi på buss. Ingela Wall läste poesi på olika bussturer.
- Durspel på buss. Håkan Andersson spelade durspel och berättade historier på olika bussturer.
- Information vid resecentrum 15-16,30 om kollektivt resande

Torsdag den 22, 10-17

- Elevaktiviteter och 10-12, aktiviteter och tävlingar med SAIK Bandy.
- Hjälpinformation av NTF och cykelbyggarna
- X-trafik hade buss och personal på plats under dagen.
- Elver från Kulturskolan underhöll
- Tävling i Ecodriving
- Polisen informerade om trafikregler.
- Filmvisning i Folkets hus hela dagen

- Presentation och information om miljöbilar
- Flexbussen fanns på plats. Man hade möjlighet att provsitta och ställa frågor.
- Information om Agenda 21 och folkhälsa.

AVSTÄNGDA GATOR:

Under torsdagen var delar av Jansasgatan och Smedsgatan avstängda.

9.1.30 Stockholm

Kontaktperson: Ebba Jordelius, projektledare för Trafikantveckan i Stockholm, samt verksam inom projektet Stockholm Mobilitet, ebba.jordelius@tk.stockholm.se; Tel. 08-508 40 037

UTVECKLING AV KAMPANJEN

Ebba inledde med att berätta om hur Stockholms engagemang har utvecklats efter första försöket i mindre skala 22/9 2003, då man stängde av en bit av Götgatsbacken. Året efter så utvidgades kampanjen till att omfatta hela Mobilitetsveckan, med ett antal seminarier under veckan, med koppling huvudtemat "safe streets for children". Man stängde av en bit av Hornsgatan 22/9.

2006 bytte man till namnet Europeiska Trafikantveckan, efter namnbytet på den nationella nivån. "I stan utan min bil" genomfördes på Kungsgatan, som stängdes av för biltrafik mellan Sveavägen och Norrlandsgatan. Många aktiviteter pågick längs gatan och näringsidkare längs Kungsgatan hade informerats i förväg och erbjudits att delta på gatan. Nästan alla affärsinnehavare var positiva. Många tog chansen att flytta ut en del av verksamheten

MARKNADSFÖRING

- Tidningsannonser i DN, SvD, Metro, City med flera
- Annonstavlor
- Parkeringsautomater
- Hemsida www.stockholm.se/trafikantveckan

TYDLIGA MÅL

Man satte upp tydliga konkreta mål för kampanjen:

- 40 % av stockholmarna ska känna till Trafikantveckan.
- 80% ska känna till "I stan utan min bil".
80% som känner till Trafikantveckan och "I stan utan min bil ska vara positiva till kampanjen.
- 30 000 ska delta i något av Trafikantveckans arrangemang, varav minst 20 000 ska besöka "I stan utan min bil" på Kungsgatan.

MÅLEN UPPFYLLDES:

Uppföljning visade att

- 64% hade hört talas om Trafikantveckan.

- 90% hade hört talas om ”I stan utan min bil”.
- 80% var positiva till att staden arrangerar aktiviteter för att uppmärksamma stockholmare på hur stadstrafiken påverkar miljön
- varannan kan tänka sig att använda kollektiva färdmedel mer än idag.
- mer än varannan bland bilister och kollektivresenärer kan tänka sig att cykla mer än de gör idag.

MÅLGRUPPER

Primärmålgrupp var alla medborgare men fokuserade även på

- Medarbetare i Stockholms stad
- Förändrar, barn och lärare i grundskolor
- Företagare

SAMARBETSPARTNERS

Stockholms stad: Trafikkontoret, Miljöförvaltningen, Stadsbyggnadskontoret, Idrottsförvaltningen, Stadsdelsförvaltningar med flera.

Övriga: SL, Vägverket, Länsstyrelsen, Landstinget, Naturvårdsverket, NTF, Naturskyddsföreningen med flera.

VERKSAMHETSOMRÅDEN

De huvudområden man fokuserade på var

- Resa klokt i staden
- Resor i jobb och privat ”Gå och cykla till jobbet” ”Gå och cykla till skolan”

AKTIVITETER

Under hela veckan:

- Förvaltningsutmaning ”Cykla och gå till jobbet”
- .Skolutmaning, ”Gå till skolan”.
- Seminarier
- Ungar i trafiken - hur då?
- Fotgängaren i fokus
- Dubbdäck, partiklar och hälsoeffekter.
- Stadsplanera för långsiktigt hållbara transporter.
- Kultur- och morgonpromenader.
- Information om Smart Pendling under hela veckan på Raoul Wallenbergs torg (vid Nybroplan).

22 september "I stan utan min bil":

- Kungsgatan var avstängd mellan Sveavägen och Norrlandsgatan.
- Busstrafiken hade förlöpare på gatan.
- Caféer, med mera, på den avstängda gatan.
- Gratis cykelkarta delades ut

HINDER/RISKER

- Vädret
- Att kampanjen spretar och att kommunikationen blir otydlig.
- Att för få aktörer vill genomföra aktiviteter.
- För lite intresse från media

PERMANENT ÅTGÄRD

Ny gågata i centrum

9.1.31 Strömstad

Kontaktperson: Lis Palm, lis.palm@stromstad.se; Tel. 0526-191 21.

Strömstad deltog i Trafikantveckan och I stan utan min bil som stödjande stad.

AKTIVITETER

- Kommunen uppmuntrade pendling med kollektivtrafik under september. Alla med biljetter från tåg, båt, buss kunde deltaga i ett lotteri.
- Trafikmiljö lördagen den 17/9. Tema pendling och nya centrumtrafikplaner. Många politiker deltog under dagen.
- En liten bit väg stängdes av vid en utställning.

9.1.32 Sundbyberg

Kontaktperson: Madeleine Askelöv, madeleine.askelof@sundbyberg.se;
Tel. växel 08-706 80 00

Sundbyberg deltog i Trafikantveckan och I stan utan min bil som stödjande stad.

Staden var avstängd från biltrafik 22/9 11-14.

AKTIVITETER

- Trehjulingsrally
- Föreningsstafett
- Stadsmusikanterna
- Miljöbilutställning
- Uppträdande av höghjulingscyklister
- SNF och SL informerar
- Energirådgivning
- Gratis Sundbyburgare

- Seminarium med meteorologen Pär Holmgren

9.1.33 Tibro

Kontaktperson: Lena Braf, Plan och miljökontoret, [lena.braf@tibro.se](mailto:lana.braf@tibro.se);
Tel. 0504-18 164

Tibro deltog i Trafikantveckan och I stan utan min bil som stödjande stad.

HUVUDAKTIVITETER

Kampanjen ”Cykla och gå till arbetet”, 12 september – 2 oktober. Deltagarna kunde vinna cykelhjälm.

9.1.34 Tjörn

Kontaktpersoner: Maria Palm, Kommunledningen, Projekt och utredning,
maria.palm@tjorn.se; Tel. 0304-60 10 20

Tjörn deltog i Trafikantveckan som stödjande stad.

Projekt lyftes fram och presenteras för allmänheten i samband med och i anknäring till mobilitetsveckan på kommunens hemsida och intranät.

9.1.35 Trelleborg

Kontaktperson: Greger Persson, Trafikteknikhandledare, Kommunal teknik, avdelning gata, greger.persson@trelleborg.se; Tel. 0410-73 33 70

Trelleborg deltog i I stan utan min bil som städjande stad.

AKTIVITETER

Den 22 september genomfördes aktiviteter på busstationen i Trelleborg mellan kl 06.30 - 18.00. Inga avstängda gator.

- Stadsbusstrafiken var gratis hela dygnet
- Frukostpåse delades ut till de 300 första bussresenärerna
- Tävling genomfördes där priset är busskort
- Information gavs om fördelen med bussåkande
- Skånetrafiken finns på plats med en buss där man kan ladda sitt rabattkort till rabatterat pris
- Musikunderhållning

9.1.36 Trollhättan

Kontaktperson: Barbara Sandell, Miljöinspektör, Miljöförvaltningen,
barbara.sandell@trollhattan.se; 0520-49 74 79.

Trollhättan var stödjande stad för Europeiska Trafikantveckan och I stan utan min bil.

AKTIVITETER

”Se stan utan din bil” Cykeltur med naturguidning c:a två timmar. Barn och ungdomar under 18 år deltog gratis.

9.1.37 Töreboda

Kontaktperson: Marie Djupfeldt, marie.djupfeldt@toreboda.se; Tel. 0506-18 911

Kommunen hade en kampanj i mindre skala och annonserade som tidigare år att de uppmanar till att åka med allmänna kommunikationer istället för att ta bilen.

9.1.38 Uddevalla

Kontaktperson: Ann-britt Svedberg, ann-britt.svedberg@uddevalla.se;
Tel. 0522-69 73 07.

Uddevalla deltog i Trafikantveckan som stödjande stad.

AKTIVITETER

- Utställning om ny Energiplan där transporter ingår
- Utställning och tipspromenad om cykelsäkerhet
- Vägverket deltog med utställningen "Lätta på gasen"
- Energiutställare
- Föreläsningar om energi
- Eco-driving
- gratis cykelreparationer

9.1.39 Ulricehamn

Kontaktperson: Diana Skoglund, Miljöstrateg, MSB-förvaltningen,
diana.skoglund@ulricehamn.se; Tel. 0321-271 92.

Ulricehamn deltog i I stan utan min bil som stödjande stad

HUVUDAKTIVITETER

Uppmuntringsaktiviteter riktade mot kollektivtrafikeresenärerna.

9.1.40 Uppsala

Kontaktperson: Ingrid von Scheele, Gatu- och trafikkontoret,
Ingrid.von-Scheele@ uppsala.se; Tel. 018-7274058

Uppsala var stödjande stad för Europeiska Trafikantveckan och I stan utan min bil.

AKTIVITETER

- Första spadtaget till nytt resecentrum
- Bl.a. guidade turer till biogasanläggningen
- Föredrag om Klimat
- Lokaltrafiken informerar
- Tipspromenader med miljöpriser

PERMANENT ÅTGÄRD

Ny trafikplan

9.1.41 Varberg

Kontaktperson: Charlott Fredriksson, Agenda 21-samordnare, Planeringskontoret,
charlott.fredriksson@kommunen.varberg.se; Tel. 034088226

Varberg deltog i Trafikantveckan och I stan utan min bil som stödjande stad.

AKTIVITETER

- Kampanjdag på torget den 17 september
- Gratis buss i tätorten
- Tipsrundor - gå, cykla eller åk buss och svara på frågor om trafik, hälsa och miljö. Alla som deltar fick en smart present!
- Försäljning av cyklar och cykeltillbehör. Erbjudande på belysning och cykelservice.
- Information om Varbergs klimatinvesteringsprogram, kollektivtrafiken, växthuseffekten, Cykling, Hälsa, Agenda 21 mm.
- Ballonger till barnen.
- Underhållning av Varbergs Musikteater.

9.1.42 Västerås

Kontaktperson: Theresa D'Errico, Miljöstrateg, theresa.derrico@vasteras.se;
Tel. 021-392835

Västerås deltog fullt ut i I stan utan min bil och som stödjande stad i Trafikantveckan.

AKTIVITETER

- Utställningar
- Cyklaprojektet i Västerås
- Utdelning av Cykelkartor
- Information om de nya biogasbussarna
- Rabatterade busskort
- Information om parkeringstillstånd för miljöbilar

PERMANENT ÅTGÄRD

Nytt miljöprogram för Västerås

9.1.43 Växjö

Kontaktperson: Lennart Lundberg, lennart.lundberg@vaxjo.se; Tel. 047-43 778.

Växjö deltog som stödande stad i Trafikantveckan och I stan utan min bil.

AKTIVITETER

- Miljöfordonsmässan
- Lokaltrafikens olika informations och uppmuntringsaktiviteter
- Uppmuntringsaktiviteter till kollektivtrafikresenärer, fotgängare och cyklister

9.1.44 Vårgårda

Kontaktperson: Sara Brodin, sara.brodin@vargarda.se; Tel. 0322-60 06 40

Kommuninvånare: c:a 10 700

Vårgårda genomförde I stan utan min bil 24/9 och stängde ett område från biltrafik

9.1.45 Åtvidaberg

Kontaktperson: Camilla Söderlund Johansson, camilla-soderlund@atvidaberg.se;
Tel. 0120 83 129

Kommuninvånare: c:a 12 000

Åtvidaberg deltog i ”I stan utan min bil” 22/9 2005

9.1.46 Örebro

Kontaktperson: Eric Poignant, projektledare för i Örebro utan bil 2005,
Stadsbyggnadskontoret, eric.poignant@orebro.se; Tel. 019 21 13 75

Kommuninvånare: c:a 126 000

Örebro deltog i hela kampanjveckan.

Första året som Örebro deltog väckte kampanjen irritation på sina håll, men numera är de flesta positiva.

9.1.46.1 AKTIVITETER

- Tjejgång 17/9
- Skoldagen 21/9

- Utdelning av bananer och broschyrer 22/9, Utdelningsställen:
 - Södra station
 - Våghustorget
 - Vasatorget
 - Resecentrum
 - Fabriksgatan
- Cykelparad
- City Cross tävling (cykling) 24/9

ERFARENHETER/FRAMTID

- Viktigt att starta planering i tid, senast i januari, uppstart tar två månader för projektledare
- Olika dagar, olika teman, under kampanjveckan
- Fler aktörer bör inbjudas
- Det är osäkert med tävlingar i anknytning till veckan
- Vitalisering krävs vid upprepning! Inventering av nya idéer behövs.
- Cykelparaden blir tradition

ÖREBROS TEMATA FÖR 2006:

- Samexistens i trafiken
- Ta klivet fram och rikta sig direkt till bilåkarna på korta sträckor
- Arbets-/studiependling fortsatt viktiga områden
- Hela resan – omstigningspunkter
- Mer regionalt samarbete och utbyte

9.1.47 Östersund

Kontaktperson: Anne Sörensson, anne.sorensson@ostersund.se; projektledare, Grön trafik, Tel. 063 14 46 61

Kommuninvånare: c:a 58 000

Östersund deltog i hela kampanjveckan och har gjort det sedan 2003. Östersund stängde av centrum och klagomålen var få. Slutsatsen är att folk har vant sig.

AKTIVITETER

- *Cykelvägvisning*
Veckan inleddes 16/9 med invigning av cykelvägvisning (skyltning). Satsningen på cykelvägvisning är tänkt att inspirera till ännu mer cykling i Östersund. Vägvisning av cykelvägnätet är viktig för att nyinflyttade, men också övriga invånare, skall få bättre möjligheter att orientera sig och hitta snabba och säkra vägar.
- *Samarbete om gröna trafikfrågor*

Samma dag 16/9 genomförde ett SÖT- (Sundsvall, Östersund, Trondheim) konferens om gröna trafikfrågor & regional utveckling
Syftet var att undersöka vilka möjligheter som finns för den gemensamma regionen SÖT - Sundsvall, Östersund och Trondheim.

- *Pendlarkampanj*
En pendlarkampanj genomfördes, med värdecheckar på 250:-, för resor med länstrafikens bussar.
- *Stadsbussar* bjöd på resan om man visade upp nycklar.
- *Bilpoolmöte* där man gjorde reklam för Östersunds bilpool
- *Miljöfrukost* ordnades för organisationer och näringsliv.
- *Skolutmaningen* ”Gå och cykla till skolan”. 808 barn från 34 skolklasser deltog i tävlingen och cyklade och gick totalt 42 282 km. Den klass som vann 1:a pris fick en summa till klasskassan.
- *Cykelhjälm-design tävling med NTF*
Barn kunde rita teckningar på plats och fick då möjligheten att vinna en egendesignad hjälm eller en cykel.
- *Klimatutmaningen till gymnasiet*
Denna utmaning gick ut på att ta sig till gymnasiet till fots, med cykel eller buss.

Nationell utvärdering av Europeiska Trafik- kantveckan 2005

RAPPORT 5554

NATURVÅRDSVERKET
ISBN 91-620-5554-2
ISSN 0282-7298

Kampanjtema: Smarta pendlare

Sedan 2000 har kampanjen In town without my car genomförts som en europeisk kampanj, med administrativt och politiskt stöd från EU. Samma år skrev Sverige på en deklARATION att delta i och stödja kampanjen på nationell nivå.

Från och med 2002 utvidgades kampanjen till en hel vecka, 16-22 september, som fick namnet European Mobility Week och där In town without my car blev den manifestationsdag som avslutade veckan, 22 september.

Intresset för kampanjen, samt antalet deltagande städer/orter och aktiviteter, har ökat år för år och kampanjen sprids mer och mer utanför Europa. Kampanjen har fått stor uppskattning hos de deltagande städernas/orternas invånare.

Huvudtema för kampanjveckan 2005, var ”Clever commuting” och lokaltrafiken var i stor utsträckning engagerad i kampanjen, som aktörer. Även skolor, organisationer och företag var engagerade. Ett stort antal aktiviteter genomfördes som syftade till att uppmärksamma och stimulera till hållbara sätt att färdas på.

De vanligaste permanenta åtgärderna rörde förbättrad trafiksäkerhet för barn, förbättrad kollektivtrafik och nya cykelbanor och gånggator. Kampanjen gav även draghjälp åt eller genererade projekt som t.ex. ”Gå och cykla till jobbet” och ”Gå och cykla till skolan”.

Rapporten är uppdelad i en nationellt sammanfattande del och en lokal utvärdering, där olika goda exempel från kommunerna presenteras mer i detalj.